

Nulägeskarta för kommunstyrelsen - fokusområde tillväxt

Slutsatser från förvaltningens nulägesanalys

Nämndens uppdrag

Kommunstyrelsens uppdrag är att utifrån ett helhetsansvar leda och samordna stadens verksamheter, utveckling och ekonomi.

Vår samlade analys av verksamhetens nuläge

En turbulent omvärld med försämrat internationellt säkerhetsläge och nationell lågkonjunktur påverkar tillväxtområdet stort. Det lokala näringslivet påverkas fortsatt negativt med stora variationer både mellan och inom branscher. Den lokala arbetsmarknaden har påverkats klart negativt och Helsingborg har i slutet av 2024 den tredje högsta arbetslösheten bland Sveriges kommuner. Störst tapp i sysselsättning syns inom logistik och bygg samt hos unga, hos inrikes födda och hos män. Den lokala arbetsmarknaden förväntas återhämta sig långsamt under 2025 med en ökning i sysselsättningen i takt med att konjunkturen stärks.

Verksamhetsmark i staden attraherar fortfarande intresse, företrädesvis avseende större sammanhängande etableringar, trots pågående lågkonjunktur. Trots en förflyttning i processerna med att ta fram ny verksamhetsmark så är det utmanande att upprätthålla markreserv över tid, bland annat på grund av att staden inte har full rådighet över processen.

Den kraftiga nationella nedgången i nybyggnation har resulterat i ett rekordlångt byggande av nya bostäder vilket har påverkat möjligheterna att nå stadens småhusmål negativt. Många projekt skjuts på framtiden i väntan på bättre ekonomiskt läge.

Både under 2023 och 2024 minskade antalet anställda i inom kunskapsintensiva företag och utvecklingen var sämre än för näringslivet i stort. Bland annat påverkades konsult- och bemanningstjänster när övriga branschers efterfrågan minskade.

Bedömningen av stadens myndighetsövning har stabiliserats men missar fortsatt målet, trots ett utökat internt fokus på att utveckla stadens företagsklimat. Ett kontinuerligt arbete krävs för att fortsätta stärka en företagervänlig kultur i stadens förvaltningar, bygga relationer med och utveckla befintligt näringsliv.

Det finns en positiv utveckling av tryggheten i Helsingborg under 2024. Resultatet i Polisens trygghetsmätning är det bästa på tio år och antalet anmälda våldsbrott, stöldbrott och skadegörelsebrott har minskat. Det finns fortfarande stora skillnader mellan olika delar av staden. Arbetet med trygghetsfrågorna kräver fortsatt långsiktighet samt en bred samverkan med aktörer på lokal, regional och nationell nivå.

Klimatneutralitet 2030 är ett ambitiöst mål som förutsätter ett skyndsamt agerande med insatser som täcker flera sektorer samtidigt. Inom förvaltningen finns ändamålsenliga strukturer på plats för att ta ansvar för områdena transport och energi. Som inom övriga utsläppsområden är samverkan med näringslivet centralt.

En ökad intern samordning är en åtgärd som skapar bättre förutsättningar för att nå hållbar tillväxt. För att nå förflyttningar krävs också stärkt samverkan med olika lokala, regionala och nationella aktörer. Ett nära samarbete mellan näringsliv, akademi och stad ökar vårt handlingsutrymme och är en förutsättning för att lyckas attrahera investeringar, etableringar och partnerskap.

Behoven hos de vi finns till för

Externa aktörer efterfrågar främst service, tillgänglighet, samordning och effektivitet. Det finns en tydlig förväntan om positionering inom relevanta utvecklingsområden och förstärkt attraktivitet för att skapa förutsättningar för tillväxt.

Interna aktörer efterfrågar ledning och samordning av stadsgemensamma processer inom utveckling, tillväxt och hållbarhet, specifikt stadsutveckling, innovation och näringslivsarbete.

Verksamhetens resultat

- Bra ekonomiskt resultat för exploateringsverksamheten med fortsatt hög efterfrågan på verksamhetsmark, trots försämrat konjunkturläge.
- En stärkt planberedskap som ger större möjligheter att möta framtida bostadsbehov, där bland annat efterfrågan på småhus är långsiktigt fortsatt stor och flera planer är antagna/under antagande.
- Aktiv dialog med berörda aktörer om kommande nationell plan för infrastruktur har lett till att tydliga analyser och överenskommelser är på plats för viktiga objekt. Etablerat gemensam projektledningsorganisation med Trafikverket för genomförande av dubbelspår på Västkustbanan Maria-Helsingborg C.
- Stärkt det långsiktiga arbetet med att positionera Helsingborg nationellt och internationellt som en plats för innovation, hållbar utveckling och testbäddar.
- Tagit fram nytt platsvarumärke, ny evenemangsstrategi och uppdaterad destinationsstrategi. Dessa delar ska stärka det strategiska arbetet med att öka stadens attraktionskraft för talanger, näringsliv, besökare och invånare.
- Tryggheten i staden förbättrades 2024 och fortsätter en flerårig positiv trend. Resultatet är bland annat en produkt av trygghetsskapande personal och aktiviteter i stadens områden, utökad dialog och samverkan med restaurangbranschen, samt myndighetssamverkan för att förhindra välfärdsbrott.

Verksamhetens största utmaningar

För en hållbar tillväxt behöver Helsingborg ett starkt näringsliv och en hög sysselsättning.

- Företagen efterfrågar rätt kompetens. Hur förbättrar vi den lokala kompetensförsörjningen och stärker möjligheterna för näringslivet att hitta rätt kompetens?
- Hur kan vi arbeta mer samordnat och fokuserat, både internt och genom partnerskap, nätverk och plattformar för innovation och hållbarhet, för att attrahera investeringar och rätt kompetens till staden?
- Att strategiskt positionera platsen Helsingborg. Hur kan vi lyfta fram Helsingborgs styrkor för att positionera platsen som en attraktiv och hållbar tillväxtnod för ökade investeringar, expansioner och nya etableringar?
- Skapa förutsättningar för ett stärkt företagsklimat som bidrar till tillväxt. Stadens myndighetsutövning och tryggheten i Helsingborg är en viktig del av detta. Hur kan vi stärka det lokala företagsklimatet i samverkan med näringslivets aktörer?
- Tryggheten i staden påverkar Helsingborgs attraktivitet för både invånare och näringsliv. Hur kan vi förstärka och samordna arbetet med andra berörda parter för att öka tryggheten och minska brottsligheten i Helsingborg?
- Välfungerande infrastruktur är en grundläggande del av stadens attraktivitet och skapar förutsättningar för tillväxt. Hur kan vi skapa prioritet i nationella investeringar i infrastruktur som främjar en hållbar tillväxt i Helsingborg?
- Staden har inte full rådighet över planprocessen för att ta fram ny verksamhetsmark. Hur kan vi skapa samsyn med myndigheter och företag för att effektivisera planprocesser för att ta fram ny verksamhetsmark?
- Konjunkturläget påverkar nybyggnation av bostäder och leder till en fortsatt låg nivå av antal startbesked. Hur kan vi skapa förutsättningar för byggaktörer att tidigarelägga byggstarter av småhus i en lågkonjunktur?

- För att uppnå klimatneutralitet 2030 krävs samverkan med näringslivet. Flera stora branscher i Helsingborg som handel, transport och bygg- och anläggningssektorn har idag en hög miljöpåverkan. Hur kan vi samarbeta med företagen i deras klimatomställning mot en lägre miljöpåverkan?

Trender och deras konsekvenser för verksamheten

Stadens befolkning växer med knappt en halv procent per år, vilket är en markant skillnad mot 2010-talet. Den lägre tillväxttakten beror främst på ett lägre barnafödande samt ett lägre invandringsöverskott. Nybyggnation av bostäder har bromsats kraftigt både nationellt och lokalt. Den demografiska strukturen, med stora årskullar i familjebildande ålder samt närmare pensionsålder, pekar på ett ökande behov av nybyggnation av lämpliga bostäder för att möjliggöra effektiva flyttkedjor.

Kompetens- och arbetskraftsbrist riskerar företagens tillväxt och konkurrensen om arbetskraft ökar över tid, inte minst om många kvalificerade digitala kompetenser samt ett flertal hantverks-, industri- och omsorgsyrien. Förändrade krav i arbetslivet ökar behovet av kompetensutveckling, inte minst utifrån en fortsatt hög digitalisering som påverkar närapå samtliga branscher.

Över tid har investeringar, arbetstillfällen och kompetens alltmer koncentrerats till större urbana centra. Regionalt har detta lett till en högre tillväxt i Malmö-Lund än i övriga Skåne. Platser attraktivitet och varumärke är viktiga i konkurrensen om invånare, företag och besökare både nationellt och internationellt.

Trygghetsfrågorna ligger högt på samhällsagendan och kräver fortsatt resurser och samverkan. Den civila beredskapen är under uppbyggnad och ökade nationella förväntningar och medel innebär ett utökat fokus på frågorna under flera år framåt.

Hållbarhet är en central fråga för att kunna säkra en hållbar tillväxt och ett konkurrenskraftigt näringsliv. Hållbar utveckling driver innovation, värdeskapande och framväxten av nya affärsmodeller och påverkar både attraktivitet för både kunder och medarbetare.

Nyckeltal	2020	2021	2022	2023	2024
Antal arbetstillfällen	75 572	77 302	78 146	78 034	Nov 25
Sysselsatta invånare 20-64 år	75,4%	76,7%	77,5%	77,1%	Nov 25
Fortsatt aktiva nyregistrerade företag efter 5 år	75%	76%	75%	72%	77%
Andel befolkning med eftergymnasial utbildning (25-64 år)	43,2%	43,6%	44,7%	45,2%	Apr 25
Svenskt Näringslivs ranking	117	65	107	91	115
NKI Företagsklimat	74	74	71	73	73 prel
Utveckling arbetsställen respektive <i>anställda</i> inom kunskapsintensiva företag	1,8% 0,0%	2,5% 8,1%	1,9% 4,9%	1,4% -5,4%	1,2% -2,0%
Säljbar verksamhetsmark (ha)	19,7	26,9	24,8	8,8	5,0
Beviljade startbesked (totala bostäder respektive antal <i>småhus</i>)	469 53	1 143 138	556 112	108 17	242 51
Genomsnittligt antal färdigställda småhus senaste 5 åren	230	152	135	107	85
Befolkningsutveckling	1,05%	0,56%	0,58%	0,22%	0,45% prel
Gästnätter	547 478	680 211	826 893	871 151	Apr 25
Helsingborgs stads trygghetsindex	54	56	59	60	62 prel

